

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

De Prophetia Abdiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

DE PROPHETIA ABDIÆ.

- I. Disputatur de Abdia. II. Proponitur nostra opinio de etate Abdiae.
 III. Probatur Prophetie Abdiae *propositio* & antiquitas. IV. Refelluntur
 argumenta Adversariorum. Unicum argumentum.

ABDIAM Sichemitam fuisse, ex agro Bethachamar, tradit Epiphanius *Disputatur de Abdia*. *Abdias* Bethacaram scribit *Abdias* item Dorotheus. Nos scimus *Epiph. & Dor.* Bethacaram, seu Bethacarem, urbem montanam fuisse in tribu Juda, proindeque longe Sichemo distat. Quid si legamus, *Bethacad*, qui vicus fuit Samariæ, uti ab Eusebio & Hieronymo notatum est? De tribu vero Abdiæ, ejusque parentibus, nihil proditum est. Nos de ejus ætate dicturos summæ ambages circumfistunt, & satis amplius conjecturam quidem patet locus, firma vero ac certa afflensioni vix exiguis. Sunt enim qui Achabi Israëlitici regis ætate floruisse Abdiam volunt, atque hunc ipsum esse Abdiam regiæ domus dispensatorem, qui, *cum interficeret Jezabel Prophetas Domini*, *3. Reg. 18. 4.* tulit centum Prophetas, & abscondit eos quinquageneros & quinquageneros in speluncis, & pavit eos pane & aqua; quique irriguas convales ad pastum pecoris ab Achabo querere jussus, obvium Eliam habuit. Hanc opinionem Ebreis tribuit Hieronymus, atque ipse etiam in Epitaphio Paulæ, Abdie huic, dispensatori domus Achab, Prophetæ non men tribuit. Cujus opinionis argumenta querenti mihi, unica occurrebat ad animum similitudo nominis, qua nihil infirmius. In eadem tamen sententia subinde etiam fuisse videntur R. Selomoh Jarchi, & R. David Kimchi, & R. David Ganz; ut pote quam ex majorum suorum auctoritate sine confutatione proponant. Altero vero Aben Ezra: *Ignoramus etatem ejus, neque possumus dicere eum esse, cuius mentio fit in libro Regum; nam ibi scriptum est, Abdias erat timens Deum valde. Si ille fuisse illus Propheta, quare vocaret eum Scriptura, Timenter Deum, & non potius, Prophetam?* major quippe est Prophetæ dignitas. Pentecostarchum hunc esse autem Pseudo-Epiphanius, & ejus interpres Dorotheus, qui ab Ochozia ad Eliam missus, duobus jam igne cœlesti absuntis, similem pœnam pietate sua effugit, deducendoque ad Regem Prophetæ, ei demum comes adhaesit. At Clemens Alexandrinus & Eusebius, Eliæ duntaxat coœvum ponunt, silent de reliquis. Veteribus Ebraeorum Magistris placuisse tradunt R. Selomoh Jarchi, & R. David Kimchi, Idumæum fuisse, gentisque sue repudiatis ritibus ad Ebraicos transiisse, propheticoque demum à Deo munere dotatum, popularibus suis futura mala prænuntiisse. Idem sensit & Abrabaniel. Fundamentum hoc est illius sententia, quod unos Idumæos libello suo perstringat, vana proflus & inani conjectura. Alii Osæ, Joëlis, & Amosi Prophetarum æqualem faciunt. Sententiam eamdem fecuti sunt prisci facrorum Voluminum Canonis concinnatores, qui eum Amosum inter & Jonam collocant, fecutus est & Cyrillus. Sunt denique qui Jeremiæ & Ezechielis coætaneum stant. Hos inter suspicuntur quidam eum esse Abdiam, quem Paralipomena Templi instauratoribus *ἐργοτάκτην* à Josia adhibitum fuisse commemorant, una nominum similitudine ducti.

II. Quibus omnibus expensis accurate, & circumspectis sententiis, reque ipsa a *Proponitur nostra opinio de etate Abdia*. tenta explorata, ea mihi placet in primis opinio, qua Osæ, Joëlis, & Amosi æqualem ponit. Nec enim facile discedendum arbitror ab auctoritate vetusti Canonis, cuius antiquitatem suo loco probabimus. At in eo collocatos esse liquet Prophetas minorres hoc ordine quo vixerunt, uti & Abrabanieli periusum fuit. Caussas præterea his *Abrah. Praef. in XII. Proph.* temporibus extitisse reperio, cur Idumæos ita Abdias incesserent: nam cum Rafin, & Phacee Romelia filius, hic Israëlis rex, ille Syria, Achazum persecuerentur armis, & Hierosolymam obsidione frustra cinxissent, Ailam demum Iudeis ereptam, Idumæos occupandam permiserunt. In partem quippe porcili ac prædæ venerunt Idumæi, multisque interfectis Iudeis amplias manubias retulerunt. Traditur id in libris Regum & Paralipomenon. Hinc itaque frequentes Prophetarum *εὐλόγων* adversus Idumæos expostulationes & querela: Amosi puta, cum ait: *Hec dicit Dominus, Super tribus sele- Amos 1, 11, 12;* *ribus Edom, & super quatuor non convertam eum, eo quod persecutus sit in gladio fratrem suum, & indignationem suam servaverit usque in finem, mittam ignem in Theman:* & Joëlis: *Erit Idumæa in desertum perditionis, pro eo quod inique egerint in filios Juda, & Joël 1, 19;* effuderint sanguinem innocentem in terra sua. Quibus si conferamus Abdiæ verba, rem eamdem utrobique significatam esse fatebinur. *Propter interfectionem, inquit, & propter Abd. 10. 11;*

G g iij

iniquitatem in fratrem tuum Iacob, operiet te confusio, & peribis in eternum. In die cum stares adversus eam, quando capiebant alieni exercitum ejus, & extranei ingrediebantur portas ejus, & super Ierusalem mittebant sortem, tu quoque eras quasi unus ex eis.

Probatur Propheta Abdias, & anti-quitas. Abd. 1, & seq.
Jerem. 49, 14, &c.
Jerem. 49, 8.
Abd. 8.
Jerem. 49, 7.
Hier. in Abd. 1.
Refelluntur argumenta Adversarium. Unicum argumentum. Abd. 11. Abd. 13, 15, 16.
Psalm. 136, 7.
Hier. Proem. Comm. in Abd.

III. Itaque cum sequentibus annis, Nabuchodonosore Hierosolymam expugnante, eadem aduersus Iudeos attentassent Idumaei, similibus ipsis castigavit objurgationibus Jeremias, & ipsa Abdias verba in eos olim in pari cauilla jactata usurpavit. Res aparebit ex verborum ipformum contentione. *Auditum audivimus a Domino, inquit Abdias, & legatum ad gentes misi, Surgite & consurgamus adversus eum in predium. Ecce parvulum dedi te in gentibus: contemibilis tu es valde. Superbia cordis tui extulit te habitantem in scissuris petrarum, exaltantem solum tuum, qui dicas in corde tuo, Quis detrahet me in terram? Si exaltatus fueris ut aquila, & si inter sidera posueris nidum tuum, inde detrahamus te, dicit Dominus: sic autem Jeremias: Auditum audiuit a Domino, & legatus ad gentes misus est: Congregamini, & venite contra eam, & consurgamus in predium. Ecce enim parvulum dedi te in gentibus, contemibilem inter homines. Arrogantia tua decepit te, & superbia cordis tui, qui habitas in cavernis petra, & apprehendere niteris altitudinem collis. Cum exaltaveris quasi aquila nidum tuum, inde detrahamus te, dicit Dominus. Pergit Abdias: si fures introissent ad te, si latrones per noctem, quomodo contineisses? nonne furas essent sufficientia tibi? si vindemiantes introissent ad te, numquid saltum racemum reliquistis tibi? hinc illa Jeremiae: si vindemiantes venissent super te, non reliquistis racemum: si fures in nocte, rapuissent quod sufficeret tibi. Ait Abdias: Numquid non in die illa, dicit Dominus, perdam sapientes de Idumea, & prudentiam de monte Esaü? inde Jeremias: Ad Idumeam. Hoc dicit Dominus exercituum: Numquid non ultra est sapientia in Theman? Perit consilium a filiis, inutilis facta est sapientia eorum. Merito ergo dixit Hieronymus: Excepto ordine commutato, & aliis que videntur dispare, magna pars Abdias in Hieremie volumen continetur. Atque ex his satis patet Libri hujus vetustas.*

IV. Atenum qui Jeremiae coevum Abdiam esse docent, pugnabunt ipsius Abdias verbis, que post captam Hierosolymam omnino scripta videntur. Nam quid aliud hæc sonant: *In die cum stares adversus eum, quando capiebant alieni exercitum ejus, & extranei ingrediebantur portas ejus, & super Ierusalem mittebant sortem, tu quoque eras quasi unus ex eis.* Deinde: *Neque ingredieris portam populi mei in die ruina eorum. Tum: Quoniam juxta est dies Domini super omnes gentes: sicut fecisti, fieri tibi: retributionem tuam convertere in caput tuum. Quomodo enim bibitis super montem sanctum meum, bibent omnes gentes jugiter.* Refert hæc Hieronymus ad incursionem Chaldaeorum, & Hierosolymæ excidium: atque ita in eamdem sententiam recitat ex Psalmo centesimo tricesimo sexto, quem post deportatos Babylonem Iudeos scriptum alibi diximus: *Memento, Domine, filiorum Edom in die Hierusalem dicentium, Exinanite, exinanite usque ad fundamentum in ea.* Has actiones multis excludimus exceptionibus, nam primum minus hic movet Hieronymi auctoritas, qui hanc Abdias explanationem dedit admodum adolefscens: *In adolescentia mea, inquit, provocatus ardore, & studio Scripturarum, allegorice interpretatus sum Abdiam prophetam, cuius historiam nesciebam. Sicut opus ab eo subinde emendatum fuisse dicas, at sciunt certè qui in literis sacris vel leviter sunt versati, de rebus futuris, sic tanquam præteritis Prophetas distillere solere: quamvis ergo hæc concederemus ad captivitatem Babyloniam & Hierosolymitanam cladem pertinere, non hinc sententia nostra de ætate Abdias convelleretur. Verum nec istis concedimus Hierosolymæ vastitatem præsignificari. Nam cum ait Prophetæ: Extranei ingrediebantur portas ejus, referri ista possunt ad urbes plurimas, quas occupasse Syros necesse est, interfectis uno die centum & viginti Iudeorum millibus, ducentis vero captivorum millibus in servitutem abductis. Præcipue vero Ailam notat, quam expulsis Iudeis Syri Idumæis tradiderunt. Addit autem: Et super Ierusalem mittebant sortem, utrīcunq; post expugnationem cederet. Minime vero ad Idumæos verba hæc spectant: Quomodo enim bibitis super montem sanctum meum, bibent omnes gentes jugiter, ne juxta plurimos quidem ex iis, qui postrem bellum Chaldaicum hic notatum volunt. Ad Iudeos enim illic convertitur oratio, quos hac pollicitatione solatur Deus, futurum ut quas tolerarunt calamitates, easdem hostes ipformum patientur. Genuinam hanc esse significacionem metaphoræ iustius ostendit Christus ipse cum ait: *Pater mi, si possibile est, transeat a me calix iste.* Præclare mentem Abdias aperit Jeremias, sic ipsum velut interpretans: *Quia hæc dicit Dominus: Ecce quibus non erat judicium, nō biberent calicem, bibentes bibent; & tu quasi innocens relinqueris? non eris innocens, sed bibens bibes.* Ad Idumæos, sed de Iudeis verba facit. Sensus autem hic est: Si Iudeos, quos summum favore ac benignitate complector, noxarum suarum poenæ manent, putasne, Idumæi, impune tibi erunt sceleria tua? Par est apud Abdiam sententia, sed inversa oratio: alloquitur enim Iudeos, sed de Idumæis: *Quemadmodum, inquit, in sancto Monte**

*Matth. 26, 39.
Jer. 49, 14.*

Sion peccata vestra luctis, cum circumfessam videretis Hierosolymam, totamque regionem ferro flammaque vastatam, ita à reliquis gentibus criminum suorum peccas expetam. Non alio igitur detorquendam hanc pericopen ratus est Aben Ezra, non Tremellius, non alii plerique facrorum Librorum Interpretates.

DE PROPHETIA JONÆ.

I. Disputatur de Jone patria, II. & aetate. III. Probatur Prophetie Jone γνησία & antiquitas. IV. Ex libro Jone quadam manarunt Grecorum fabule. Disputatur de vera significatione vocis נבָי. V. Refelluntur argumenta Adversariorum. Unicum argumentum.

I. DE Jona quoque controversia est. Scribunt Hieronymus & Isidorus, opi Disputatur revocavit. Causa credendi hæc est, quod Jonæ patri nomen fuisse dicatur Amathi: tria. id Veritatem sonat: vidua autem post suscitatum puerum dixerit Eliæ: *Nunc in isto 3. Reg. 17. 24.* egnovi, quoniam vir Dei es tu, & verbum Dei in ore tuo Veritas est: puerum itaque Filium Amathi dictum, hoc est Filium veritatis. Frivola penitus & casilla sunt hæc, ex Rabbinicis officini profecta. Repugnat etiam locorum situs, nam Sareptanæ viduae filium, Sareptanum & ipsum fuisse par est credere, cum Scriptura sacra Jonam de Geth-Opher produisse tradat libro quarto Regum. Situm Geth-Opher accurate indicat Hieronymus, non longe à Sephorii, qua Diocæsarea appellatur, versus Tiberiadem, in tribu Zabulonitide, ubi & Jonæ sepulchrum suā aetate ostensum fuisse ait; nonnullosque carpit, qui in alia Geth, Lyddæ, seu Diopoleos proxima, natum eum & conditum volebant, Geth illam cum Geth-Opher, Diopolin cum Diocæsarea permisceentes. Benjamin quoque in Itinerario Jonam ad Siporim in monte sepultum tradit. Idem & indigenis perfusum fuisse ait Brocardus Argentoratensis in Descriptione Terræ sanctæ. Insaniunt ergo solennia Pseudo-Epiphanius, ejusque imitator Dorotheus, cum ex terra Carjathma, non longe ab Azoto, (seu Carjath-jarim legere mavis, qua urbs est tribus Iudea, longe tamen ab Azoto) ortum fuisse garriunt, & in terra Saar mortuum ac sepultum, in spelunca Cenezei judicis. Othoniem intellidunt, unum ex Israëlis Judicibus, filium Cenez, cui Caleb frater Axam filiam despontens, Carjath-sepher doti dixit. Est autem Carjath-sepher, qua & Dabir, in tribu Juda. Atqui videtur Epiphanius ille nominum affinitate delusus, Carjath-sepher confundisse cum Geth-Opher, seu Geth-Epher, scribitur enim Ebraice גת-ה-נְבָי, Gath-ha-cepheb. At Muhammedanos delirare sinamus, qui non longe à Ninives ruderibus Jonam sepultum censem, ejusque tumulum venerantur.

II. Quamvis autem Eliæ avo vixisse Jonam Ebraei autument, Osee tamen, Amosi, & aetate. & Isaiae aequalē ponunt, ut testatur Hieronymus. Sic vīum Abrabanieli. In eadem opinione est Eusebius, & id pati possunt optimorum Chronologorum ratiocinia. Utut Euseb. Præp. libr. 10. c. 14. est, tempore certe præcessit partam a Jerobamo de Syri viatoriam, ut pote quam prædicti, quemadmodum habetur in quarto Regum; ac proinde Osee, Amosi, & 4. Reg. 14. 25. Isaiae vel minimum aequalē esse potuit. Quatuor certe Majorum, & Minorum Duodecim Prophetarum nullum supereft tanta vetustatis vaticinium. In quæ tempora vero conferendum sit Niniviticum ipsius iter, atque hujus itineri historia, plane incertum est. R. David Kimchi, alii Ebraei, Jehu filii Namsi, & Elisæi temporibus adjungunt. In Sardanapali aetatem, & initium Arbachis conjicit Scaliger, & in Scal. animad. Joafi ævum, ac propterea Niniven à Deo destinatum vult fuisse Jonam, quo solutos in flagitia & libidinam ad Regis exemplum Assyrios ad meliorem frugem revocaret. Clem. Alex. Strom. 1. Sed parum solida hæc videtur conjectura. Profecto qui Canonem Librorum fa- Euseb. Præp. libr. 10. c. 14. crorum digesserunt, in collocandis Duodecim Prophetarum libris speclasse videntur rationem temporum, ut dixi, ideoque existimasse calum hunc, vel casus certe descri- Cyril. Præf. in Jon. ptionem, Osee, Amosi, & Abdie prædictionibus supparem esse vel aequalē. Atque Auguſtin. De civit. Dei 1. 18. plurimorum Interpretum assensione probata opinio. Quanquam multo longius abit cap. 27. Theod. Proces. Comm. in xil. Proph. lacum Leonum missionem, & Tobiae junioris nuptias in idem tempus conjicit.

III. Quamvis autem manifesto non appareat, utrum Libellum hunc ipse scripsit Probatur